

ИСТРАЖИВАЊЕ О СТАВОВИМА ГРАЂАНА О ПРАВОСУЂУ ПОКАЗАЛО

Сваки трећи не вјерује суду

■ Забрињава податак да готово половина испитаника сматра да се судије и тужиоци бирају и напредују на основу политичких и родбинских веза

Истраживање НВО ЦЕМИ, које је спроведено у оквиру заједничког пројекта с Акцијом за људска права „Мониторинг реформе правосудја у Црној Гори“ показало је да 57,4 одсто грађана сматра да судије у Црној Гори не одлучују независно, док шест од 10 лица сматра да на њихове одлуке утиче власт. Забрињава податак да готово половина испитаника сматра да се судије и тужиоци бирају и напредују на основу политичких и родбинских веза.

У марту 2016. повјерење у правосудни систем Црне Горе имало је 52,6 одсто грађана старијих од 18 година. Да нема повјерење у правосудни систем изјавило је 40,5 одсто испитаника.

Грађани су најчешће били у контакту са нотарима у које имају и највише повјерења, а са медијаторима најмање, па

самим тим и немају позитиван став о њима.

Што се судства тиче, тек сваки трећи грађанин сматра да су судије независне, али исто толико грађана, односно 32 одсто, казало је да не вјерује судовама. Од оних који сматрају да се на судије остварује утицај, највише њих је изјавило да на судије утиче власт (58,4%), утицајни појединци (41,9%) и политичке партије (34,7%). Скоро 80 одсто грађана сматра да судски процеси трају сувише дуго и да судови нијесу довољно ефикасни.

Готово половина испитаника (46,6%) сматра да се судије не бирају и не напредују према стручности (41,7% сматра другачије, а 11,7% не зна). Они који имају тај став, као основне разлоге наводе у највећем проценту политичке везе и рођачко-пријатељске везе, док је на трећем мјесту повезаност са челним људима у

Презентација истраживања

правосуђу – наводи се у истраживању о ставовима грађана о правосудном систему.

Истраживање је показало да 46 одсто грађана сматра да је државно тужилаштво независно у одлучивању кога ће кривично гонити, док 40 процена мисли супротно. Од оних који сматрају да тужилаштво није независно, највише њих 75,3 одсто сматра да на њих утиче власт, утицајни појединци и опозиција.

Половина испитаника сматра да тужиоци још недовољно иступају у јавност и да недовољно образлажу своје одлуке. Тужилаштву се замјера што је споро у покретању поступака.

– Подијељени су ставови о томе да ли се тужиоци бирају и

напредују на основу стручности. Тако 42 одсто испитаника сматра да се бирају и унапређују по стручности и знању, док 41 проценат испитаника сматра супротно, а 17 одсто испитаника нема став о томе – пише у истраживању.

О раду судства и тужилаштва грађани се информичу путем медија, док тек сваки осми посјећује интернет странице правосудних институција.

Већина грађана, чак 53 одсто, не зна да постоји Закон о бесплатној правној помоћи, а 78 одсто не зна која их права следују из тог акта.

Истраживање је показало да нотарима вјерује 45 одсто грађана, НВО 44, специјалном тужилаштву 41, Министар-

Транспарентност важна

Извршна директорка ХРА Теа Горјанц Прелевић казала је да већина грађана нема повјерења у независност судија, као ни у систем њиховог избора и напредовања.

– Код тужилаца је нешто веће повјерење и у независност и у систем избора. Ове двије појаве и перцепције су повезане. Транспарентан и објективан систем избора значи и важну гаранцију независности судија и утицаја на тој независности. Ако се судије не бирају искључиво на основу стручности, ако немоме дугују захвалност за то што су изабрани, а не само својим способностима, онда су и подложнији утицајима, односно враћању такве услуге. Надамо се да ће перцепција грађана додатно утицати на Судски савјет и Тужилачки савјет да унаприједи прансу. Судски савјет је само у прошлој години у чак једној трећини одлука одступио од ранг-листе кандидата коју је сам формирао бодујући испуњеност критеријума и поткритеријума, што не доприноси повјерењу ни у избор, ни у независност судија – истакла је Горјанц Прелевић.

ству правде 40, тужилаштву, полицији и предједнику државе 38, омбудсману судовима 36, јавним извршитељима 35, адвокатима 34, вјештацима и медијима 33, Скупштини 32, а медијаторима 28.

У ПОДГОРИЦИ ОБИЉЕЖЕН ДАН САМОСТАЛНОГ ЖИВОТА ОСОБА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Инвалидитет није срамота

Обиљежавање 5. маја, Европског дана самосталног живота, показује раст свијести да Црна Гора треба да настави да напредује на путу поштовања људских права, поручио је представник Амбасаде САД у Подгорици Јан Красни. Он је јуче, на догађају који је поводом 5. маја организовало Удружење младих са хендикепом Црне Горе (УМХЦГ), казао да је напредак на путу поштовања људских права процес који захтијева посвећеност и међусобну сарадњу различитих актера – Владе, организација цивилног сектора и грађана уопште.

– Иако још има доста посла, тренд је позитиван и охрабрујући – истакао је Красни, преноси пи-ар Центра.

Према његовим ријечима, самосталан и независан живот ОСИ значи могућност и остварење права тих особа да самостално доносе одлуке о животу и начину задовољења животних потреба.

Извршна директорка УМХЦГ Марина Вујачић казала је да ОСИ више не виде своја оштећења као извор срама или као нешто што треба савладати да би инспирисали друге.

– Да би превазишли овакве ставове и живјели сопствени живот на начин на који саме ОСИ креирају свој животни сценарио, потребни су подршка, разумијевање и прихватање ОСИ као људских бића вриједних достојанственог живота – навела је Вујачић.

Када ова очекивања други сматрају превеликим, како додаје, онда је борба за људска права, самопоштовање и достојанство отежана.

– Често нам се каже да тражимо превише, да треба да се стрпимо, да нема новца за оно што је нама потребно, а често се заборавља да нам је само потребан живот вриједан живљења. Зар је то превише? – упитала је Вујачић.

М.С.

ПРЕД АПЕЛАЦИОНИМ СУДОМ У СЛУЧАЈУ „ШАРИЋ-ЛОНЧАР“ САСЛУШАН ВЈЕШТАК ФИНАНСИЈСКЕ СТРУКЕ

Спорно власништво фирми

Вјештак економско-финансијске струке Влајко Милић јуче је у Апелационом суду казао да је у случају оптужених Душка Шарића и Јовице Лончара, који се терете за прање новца, вјештачио финансијску документацију фирми Sekondo porto shipping и Maksimus shipping, али да није могао утврдити ко су власници.

– У списима предмета не постоје докази на основу којих би се могло утврдити када су та два правна лица регистрована, ко су њихови власници и која им је дјелатност – додао је Милић. Тужилац Петар Капуци оспорио је дјелове налаза вјештака Милића у дијелу који се односи на пословање Maximus shipping и Sekondo

porto shipping, чији је власник, тврди тужилац, био сада појачи Драган Дулић Фриц.

Пословање тих фирми тужилаштво доводи у везу са Шарићевом фирмом Мат компани. За тужиоца је било спорно и пребацивање дуговања са једне фирме на другу, њихов однос са компанијом за продају бродова из Норвешке, али и веза са једном банком из Сингапура. Милић је на питање тужиоца казао и да је необично да је норвешка фирма са фирмом из Котора ушла у аранжман продаје брода вриједног више милиона еура без претходно прибављене банкарске гаранције. На претходном претресу вијеће је прихватило предлог одбране да се вјештачи документација

више банака у Србији и Црној Гори и предузећа. Душко Шарић и Јовица Лончар су крајем фебруара други пут осуђени на укупно једанаест година затвора због прања скоро 20 милиона еура стечених продајом дроге. Након што је и друга пресуда укинута у јуну, Пљевићи су се трећи пут нашли на оптуженичкој клупи, али пред Апелационом судом. Према наводима ранијих пресуда, налази вјештачења банкарске документације Прве банке Црне Горе, Хипо Алпе Адрија банке и пословне документације компаније Мат компани, власништво Шарића, утврђено је да су оптужени починили кривично дјело које им се ставља на терет.

В.Д.

ИНСТИТУТ ЗА ВЛАДАВИНУ ПРАВА УПУТИО ИНИЦИЈАТИВУ УСТАВНОМ СУДУ

Институт за владавину права (ИВП) поднио је Уставном суду Црне Горе иницијативу за оцјену уставности одредбе Закона о медијима која третира цензуру медија на начин, како су саопштили, супротан Уставу, а која се погрешно тумачила и од стране домаћих судова у досадашњој пракси. Институт је у иницијативи навео да је Законом о медијима прописано да може доћи до забране дистрибуције објављеног програмског садржаја медија када медиј криши зајамчене слободе и права грађанина, иако Устав није прописао овакав основ.

Из Института подсјећају да је Устав прописао четири основа због којих суд може спрјечити ширење информација и идеја путем средстава јавног

Испитати уставност Закона о медијима

обавјештавања међу којима нема основа који се наводи у Закону о медијима, „што значи да је тај основ неуставан“. У досадашњој пракси, како додају, домаћи судови су погрешно тумачили појам цензура медија.

– Судови су сматрали да је цензура само када се забрани пуштање у јавност одређеног медијског садржаја, иако је цензура и када се „повуче“ већ објављени медијски садржај. Тако је Апелациони суд Црне Горе у једном случају сматрао да није дошло до цензура јер је

цензуру тумачио као „претходни званични преглед ствари за објављивање ради одобрења или забране штампања и пуштања у јавност“ што је уже тумачење цензура, коју наука дефинише као превентивну цензуру. Међутим, наука поред превентивне познаје и суспензивну цензуру, односно „када се аутор садржаја ставља под удар закона због објављеног материјала“ каква је цензура прописана у Закону о медијима – пише у саопштењу ИВП.

М.С.

ФЛЕШ

Смијенили 10 чланова

Влада је смијенила 10 чланова управног одбора (УО) јавних установа за социјални рад у шест општина. Највише промјена било је Центру за социјални рад за Подгорицу, Голубовца и Тузи, гдје су разријешени предједник Драган Букановић и чланови УО Весна Стојановић и Васељ Душај. Њихове позиције заузели су Катја Вуковић, Маја Ајановић и Жељко Стевовић.

У општини Рожаје и Херцег Нови смијењена су по два члана. У Рожајама је умјесто предједнице УО Данијеле Шукловић постављена Ивана Шукловић, док је умјесто Ранка Павићевића именована Ирма Калач. У Херцег Новом су умјесто чланова управног одбора Борислава Букановића и Жељка Комара именовани Жељка Стевовић и Биљана Копривица.

Катја Вуковић је заузела и мјесто члана УО општине Цетиње умјесто Жељка Шофранца. ЈУ за општине Никшић, Плујине и Шавник су за предједника УО поставиле Радослава Кадовића умјесто Биљане Ковачевић, док је ЈУ за општине Бар и Улцине умјесто Каролине Бјелановић поставио Јовану Церовић.

Д.М.

ИДЕА помогла 25 породица

Ланац продавница ИДЕА донирао је ваучере вриједне 2.500 еура социјално угроженим породицама у Подгорици, Никшићу, Бијелом Пољу, Херцег Новом и Улцињу. Како је саопштено, ИДЕА је покљонила 25 ваучера од по 100 еура породицама које су са списка Црвеног крста и Центра за социјални рад изабрали потрошачи у ИДЕА продавницама у пет наведених општина.

Хуманитарна акција спроведена је у марту, током процеса ребрендинга, а 25 потрошача који су бирали породице награђени су бесплатном куповином.

М.С.

Дан пеликана

Предузеће Национални паркови Црне Горе (НПЦГ) организовало је 10. маја обиљежавање Дана пеликана, када ће представити и резултате првог комплетног цenzуса пеликана у Црној Гори. Дан пеликана биће организован у Црној Гори и Албанији, а њиме се жељи подићи свијест о значају и очувању ове врсте.

– Опстанак кудравог пеликана је доведен у питање током прошле деценије – саопштено је из НПЦГ.

М.С.

Поништити рјешење

Савез удружења бораца НОР-а и антифашиста Црне Горе затражио је од надлежних државних органа да хитно пониште рјешење о регистрацији НВО Равногорски покрет. Они наводе да их је уочи 9. маја, Дана побједе над фашизмом, Министарство унутрашњих послова непријатно изненадило. По њиховој оцјени организација која је регистрована „отворено пропагира фашистичку идеологију“ и њен програм и захтијева прекрцавање историје и истине о улози Драже Михаиловића и четника у Другом свјетском рату.

М.С.